18/01/2019

Η ιστορία έγραψε: Ήρωες Ιερείς στον Μακεδονικό Αγώνα. Τα βασανιστήριά τους δεν είχαν τελειωμό

/ Επικαιρότητα

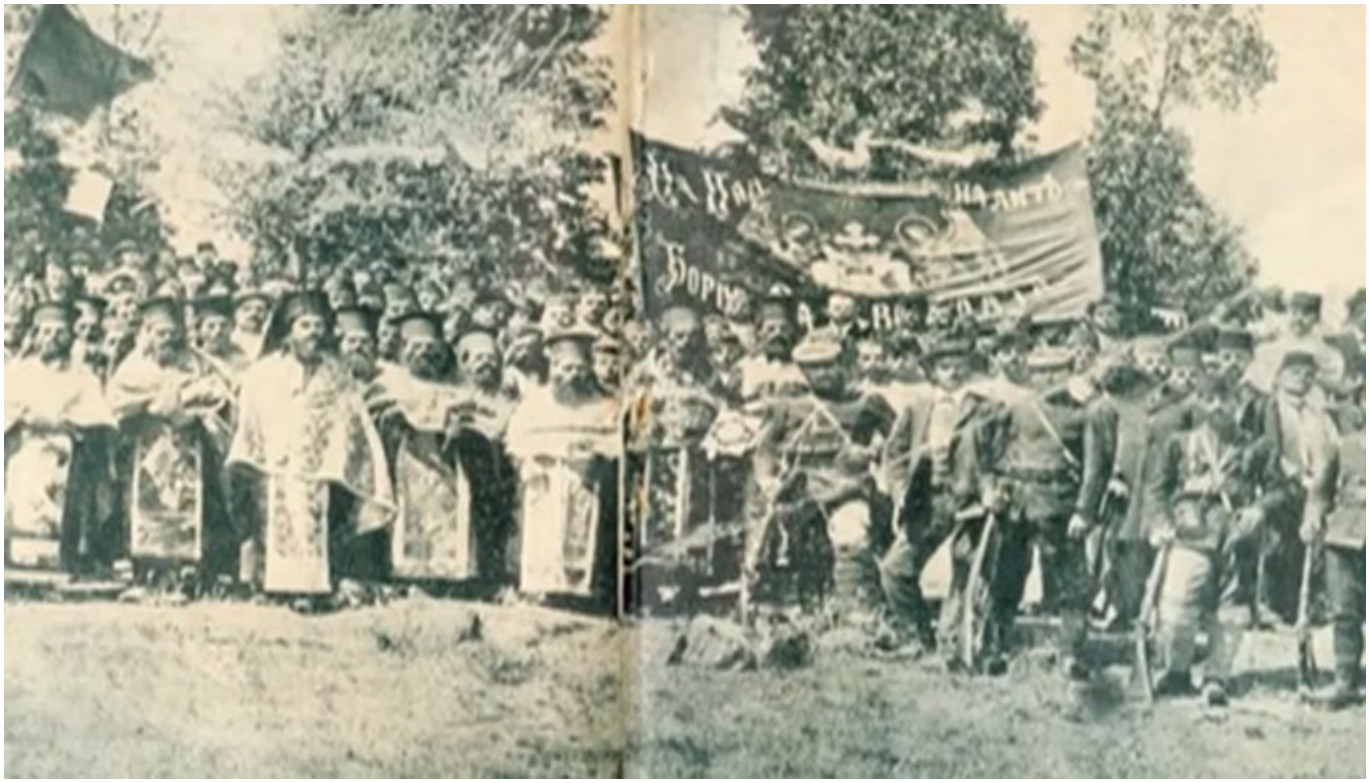

Επιμέλεια Πρακτορείο Ορθοδοξία

Δεν χρειάζονται επεξηγήσεις, ούτε εισαγωγές που να δικαιολογούν την παράθεση στοιχείων για τα μεγάλα εθνικά γεγονότα. Ένα μόνο, η εκκλησία έπαιζε πάντα καθοριστικό ρόλο στον αγώνα της Πατρίδας και της Λευτεριάς.
Κοντά σ' αυτούς που ηγούνταν στον Αγώνα, στις Μητροπόλεις, στα Μοναστήρια, στους Ναούς, κινού-νταν μια στρατιά από Ιερείς, μάρτυρες της Χριστιανικής πίστης, που έδωσαν μέσα σε μύριες ταλαιπωρίες, κινδύνους και στερήσεις, όλη τους την ψυχή, αρκετοί και την ζωή τους για να σώσουν την Μακεδονία.

Παρακάτω αναφέρονται ονόματα που διέσωσε η Ιστορία. Ο χρόνος και η έρευνα έφεραν και φέρνουν στο φως πολλά ακόμα ονόματα, γιατί η μελέτη του Μακεδονικού Αγώνα είναι μεγάλη.

Το 1902 ο Άγγλος Γενικός Πρόξενος στη Θεσσαλονίκη, δίνει σε έκθεσή του την εικόνα της εποχής:

«Η δολοφονία, γράφει, είναι το κυριώτερο όπλο των κομιτατζήδων. Δεν υποχωρούν προ ουδενός. Οι Έλληνες είναι κυρίως τα θύματά τους. Κατά χιλιάδες φονεύθηκαν τα τελευταία χρόνια».

Την άλλη χρονιά, το 1903, δημοσιεύθηκε η Βρετανική Κυανή Βίβλος, που συνοψίζει την δράση των Κομιτατζήδων ως εξής:

«Αθώων και αόπλων εκβιάσεις. Ληστείαι, δολοφονίαι ανδρών και γυναικών. Ανελεήμονα βασανιστήρια και κατακρεουργήσεις ιερέων, διδασκάλων και ιατρών, εμπρησμοί Ναών. Αναρχική δυναμίτιδα εναντίον παντός φίλου της τάξεως και του νόμου. Καταστροφές περιουσιών Χριστιανών Ορθοδόξων, αλλά και Μουσουλμάνων. Γενική τρομοκρατία, πλημμύρα αίματος με σφαγές και απαγωγές».

Έτσι έβλεπαν οι ξένοι την κατάσταση στη Μακεδονία και τα δεινοπαθήματα του λαού της.

Κύριος στόχος των Κομιτατζήδων ήταν οι στυλοβάτες της ορθόδοξης χριστιανικής πίστης, οι Έλληνες ιερείς. Πάνω από διακόσιοι, λένε οι μαρτυρίες, βρήκαν οικτρό θάνατο στον Αγώνα.

Στο Νερέτι, το 1902, ο γενναίος και ατρόμητος ιερέας παπα-Κωνσταντίνου, ενώ πήγαινε στον «δεκατιστή» να παραδώσει 60 λίρες φόρο του χωριού, στο δρόμο τον έπιασαν οι κομιτατζήδες, του πήραν τις λίρες και το ρολόι, του έκοψαν τις φλέβες, τρύπησαν το σώμα του με μαχαιριές και τον αποτελείωσαν πυροβολώντας τον.

Τον παπα-Ηλία από την Ποσδίβιστα, το 1902, τον συνέλαβαν, του έκοψαν τα χέρια, τα πόδια, τα αυτιά, του έβγαλαν τα μάτια και τέλος τον αποκεφάλισαν.

Στο Ρόκοβο, το 1903, σκότωσαν τον ιερέα και τον δάσκαλο. Στην Προκοπάνα, μετά από φρικτά βασανιστήρια, σκότωσαν επίσης τον ιερέα και τον δάσκαλο. Στο Κρουσοράτι τον ιερέα κι ένα ξάδελφό του. Στο Σκρα έσφαξαν τον παπα-Γιώργο Τσάντσο. Στην Μπραδίβιτσα τον παπα-Χρήστο. Στην Τζουμαγιά τον ιερέα παπα-Γιάννη (οι παραπάνω ιερείς αναφέρονται στο βιβλίο «Παύλος Μελάς», της Ναταλίας Μελά).

Ο Πομόλεφ, όταν στο Λέχοβο ξέφυγε από τα χέρια του ο ηρωικός Καβαλιεράτος, σκυλιάζοντας από το κακό του, για να εκδικηθεί συνέλαβε τον παπα-Γιώργη Ζήκο, γέρο 70 χρονών και τον γιο του Δημήτρη. Τους τυράννησε απάνθρωπα. Μα ούτε ο

παπάς, ούτε ο γιος του, που ήταν και ανάπηρος από βόλι Βούλγαρου στο πόδι, πρόδωσαν το παραμικρό. Τότε το θηρίο, ξερρίζωσε τα γένεια του γέροντα, του ‘κοψε τα μαλλιά. Απείλησε τον γιο του. Μα πάλι δεν πήρε λέξη. Αφηνιασμένος από το κακό του, διέταξε να τους θάψουν ζωντανούς. Έβαλε πατέρα και γιο κι έσκαψαν μόνοι τον τάφο τους. Τους τοποθέτησαν μαζί, τους σκέπασαν με χώμα ως τον λαιμό. Δύο μερόνυχτα τυραννίστηκαν. Ο γέρος δεν τράβηξε τα μάτια από τον γιο του, να τον παρηγορεί και να του δίνει θάρρος. Πρώτος ο γιος λυτρώθηκε. Ύστερα ο πατέρας.

Το φρικτό μαρτύριο αναστάτωσε την περιοχή, έκανε κάθε ελληνική καρδιά να ματώσει. Δεν άφησε μάτι αδάκρυτο.

Μια άλλη στυγερή δολοφονία, που προκάλεσε φρίκη και αποτροπιασμό στον Ελληνισμό, ήταν του παπα-Δημήτρη, από το Στρέμπενο. Ο παπα-Δημήτρης ήταν ένας από τους πιο ψυχωμένους ιερείς. Από τότε που ήρθε στην Καστοριά ο Μητροπολίτης Γερμανός βρισκόταν σε στενή επικοινωνία μαζί του. Όταν ο Μητροπολίτης τον ρώτησε ποιον έκρινε κατάλληλο για να ορίσει αρχηγό στα μέρη τους, αδίστακτα ο παπα-Δημήτρης σύστησε τον ανεψιό του, τον λεβέντη Βαγγέλη Γεωργίου, γνωστό ως Στρεμπενιώτη. Ο ίδιος οδήγησε στην Καστοριά, στη Μητρόπολη, τον Βαγγέλη. Ο Μητροπολίτης ενθουσιάστηκε από την λεβεντιά και το γενναίο φρόνημα του νέου. Το ίδιο ενθουσιάστηκε αργότερα και ο Ίων Δραγούμης, όταν ήρθε στη Μακεδονία κι έγραφε στον πατέρα του: «αν σε κάποιον ήθελα να μοιάσω, είναι ο Βαγγέλης Στρεμπενιώτης»….

Οι εθνομάρτυρες παπα-Δημήτρης από το Στρέμπενο Καστοριάς με τους δύο γιους του Γεώργιο και παπα-Δημήτρη. Κοντά τους αναθάρρευαν οι χωρικοί και ένιωθαν ασφαλείς.

Οι Βούλγαροι, που ήξεραν τη δράση του τολμηρού ιερωμένου, από τους πρώτους τον είχαν ξεγραμμένο, γιατί στεκόταν εμπόδιο στα σχέδιά τους. Μα εκείνος δεν φοβόταν κανένα. Πήγαινε συχνά στην Καστοριά, έδινε πολύτιμες πληροφορίες στον Δεσπότη, έπαιρνε τις εντολές του και ήταν ένας βασικός σύνδεσμος. Οι χωρικοί, βλέποντας τη θαρραλέα δράση του, κοντά του αναθάρρευαν και ένιωθαν ασφαλισμένοι. Έμεναν πιστοί στο Πατριαρχείο και αρνούνται το Σχίσμα.

Αρχές Νοεμβρίου του 1902, ο παπα-Δημήτρης πήγε πάλι στην Καστοριά να συναντήσει τον Δεσπότη. Έμεινε μερικές μέρες και στις επτά του μηνός ξέσπασε άγρια θύελλα στα μέρη εκείνα. Χιόνια, βοριάδες, κρύο, σκοτάδι.

-Θα φύγω, είπε.

-Δεν είναι φρόνιμο να φύγεις απόψε, με τέτοιο καιρό, αποκρίθηκε ο Δεσπότης.

-Ακριβώς ετούτος ο καιρός είναι για μένα προστασία, Σεβασμιώτατε, απάντησε εκείνος. Με τέτοια αντάρα ποιος τριγυρνά στις ερημιές; Δεν θα συντύχω κανέναν από δαύτους.

Κι ο αντρειωμένος ιερέας ξεκίνησε. Πάλαιψε με τα στοιχεία της φύσης όλη νύχτα κι ήταν πια κοντά στο χωριό, πριν από τα ξημερώματα. Μα εκεί που έφτανε με ανακούφιση, να αναπαυθεί στη ζεστή γωνιά του σπιτιού του, άξαφνα, μέσα στο σκοτάδι που τον έζωνε, ξεπετάχτηκαν οι φονιάδες. Ρίχτηκαν στον σεβαστό γέροντα και τον κατακομμάτιασαν. Πνιγμένο στο αίμα του, τον βρήκαν τα ξημερώματα αγωγιάτες που περνούσαν από εκεί. Τον έφεραν στο χωριό, στους δικούς του, που όταν τον αντίκρυσαν, σπάραξαν στον θρήνο. Η είδηση διαδόθηκε σαν αστραπή. Όλοι μούδιασαν από τη φρίκη. Έχαναν τον καλό τους προστάτη, τον πνευματικό τους πατέρα.

Ο νεώτερος γιος του, ο Νικόλας, μετά την κηδεία πήρε το δρόμο για την Καστοριά. Παρουσιάστηκε στον Δεσπότη Γερμανό, που ήταν απαρηγόρητος για το χαμό του ηρωικού ιερωμένου. Τον δέχτηκε σαν παιδί του. Ο Νικόλας τον παρακάλεσε, σαν μάθημα για τους άνομους και τιμή για τον πατέρα του, να χειροτονήσει εκείνον ιερέα με το όνομά του, παπα-Δημήτρη και να τον βάλει στη θέση του.

Συγκινημένος ο Μητροπολίτης τον χειροτόνησε αμέσως. Το θάρρος και το γενναίο φρόνημα του γιου, σκόρπισε στις ψυχές των Ελλήνων παρηγοριά και ανάταση.

Ο άλλος γιος του αδικοχαμένου παπα-Δημήτρη, που βρισκόταν στην Αθήνα, σαν έμαθε τη δολοφονία του πατέρα του, κατατάχτηκε στο πρώτο Σώμα που συγκροτήθηκε εκεί για τη Μακεδονία. Ήρθε και πολέμησε ηρωικά. Έλαβε μέρος στις πιο σκληρές και επικίνδυνες μάχες, ώσπου έδωσε τη ζωή του στον βωμό της Πατρίδας, την 20ή Ιουλίου 1905, στο χωριό Κέλλη της Φλώρινας.

Ο ανεψιός του, ο ξακουστός Βαγγέλης Στρεμπενιώτης, σε πολλές συμπλοκές και μάχες, πήρε το αίμα του θείου του πίσω, ώσπου έπεσε κι αυτός σε δόλια ενέδρα και χάθηκε άδικα. Έτσι, ολόκληρη η οικογένεια του ηρωικού παπα-Δημήτρη, δόθηκε θυσία για την λευτεριά της Μακεδονίας.

* * *

Κι οι θυσίες των ιερέων, που αυτούς κατά κύριο λόγο είχαν στο μάτι οι Βούλγαροι, συνεχίζονταν. Ο άγριος βοεβόδας Σαντάσκυ, στο χωριό Τραπεζίτσα Σερρών, έσφαξε με τα ίδια του τα χέρια τον ιερέα…

Άλλος αποτρόπαιος βοεβόδας, ο Γιουβάν-Καρασούλι, στο χωριό Κονοπλάτι Σερρών, μπήκε με τους οπαδούς του στην εκκλησία, που λειτουργούσε ο Έλληνας ιερέας. Τον άρπαξε από τα μαλλιά, τον ανάγκασε να σκύψει στην Αγία Τράπεζα και εκεί επάνω, με την σπάθα του τον αποκεφάλισε.

Τότε γύρισε στον Σχισματικό παπά που τον ακολουθούσε και τον διέταξε να λειτουργήσει. Εκείνος φόρεσε τα άμφια του σφαγμένου Έλληνα ιερέα και, δίπλα στο πτώμα του, συνέχισε την λειτουργία σαν τίποτε να μην είχε συμβεί, ενώ το εκκλησίασμα είχε παγώσει από φόβο και φρίκη.

Τέτοιοι Χριστιανοί ήταν οι Βούλγαροι. Άγιες Τράπεζες, Άγιες Εικόνες, Σταυροί, Άμφια, Δισκοπότηρα, άνθρωποι, είχαν αξία μόνο αν ήταν στα χέρια τους. Στα χέρια των ορθοδόξων Ελλήνων ήταν για πέταμα, για σφάξιμο!….

*Από το βιβλίο «Η Εκκλησία στο Μακεδονικό Α-γώνα» της Ρούλας Παπαδημητρίου, που κυκλοφόρησε το 1991

(Από τις σελίδες του βιβλίου 29-34).